

Bilthoven, 10 Februari 2025

Aan College van Burgemeester en Wethouders van de Gemeente De Bilt

ADVIES Inkoopkoers WMO-Jeugd Zou Regio.

Geacht College,

De Adviesraden voor het Sociaal Domein uit de regio ZuidOost Utrecht (ZOU) hebben gezamenlijk overlegd over de adviesvraag 'koopkoers WMO-Jeugd Zou Regio'. We besloten met elkaar dat iedere ASD op basis van onze gedeelde adviezen (zie 1 tot en met 15) binnen de eigen adviesraad lokale accenten, topics en adviezen toevoegt. Hierbij ontvangt u ons advies over de Inkoopkoers WMO-Jeugd Zou Regio.

De adviesraden hebben, naast adviezen, ook veel vragen.

Ons **1ste ADVIES** is alle adviezen en vragen serieus te nemen en ze van een antwoord te voorzien.

Vooraf

Er is veel werk verzet om tot een nieuwe inkoopkoers te komen. Er zijn verschillende omstandigheden die voor enerzijds WMO en anderzijds Jeugd de nieuwe inkoopkoers sturen. Grote budgettaire overschrijdingen maken herijkingen en strakkere sturing onontkoombaar. De adviesraden hebben daar zeker oog voor. Zij hebben ook oog voor het belang voor burgers die afhankelijk zijn van zorg en ondersteuning. Toegankelijke zorg voor hen, die dat het hardst nodig hebben, moet gewaarborgd blijven. De wet is niet gewijzigd, de rechten van burgers zijn hetzelfde gebleven.

We ondersteunen de keuze om flink te investeren in Preventie en tijdig signaleren van zorgvragen en bieden van steun. Jeugdigen en hun ouder(s) zijn daarmee het snelst geholpen om zo veel mogelijk op eigen kracht weer verder te kunnen gaan.

Maar we plaatsen ook kritische kanttekeningen. Het 'gewone' leven als uitgangspunt nemen is een begrijpelijk uitgangspunt. Echter, wat voor de één gewoon is, kan voor een ander buitengewoon zijn. In de onderbouwing van de inkoopkoers wordt uitgegaan van een zorgzame samenleving en een stevige sociale basis. Maar voor wie manifesteert de samenleving zich als zorgzaam? Er wordt veel verwacht van de 'voorliggende voorzieningen', die nog onvoldoende in de steigers staan. De Zou gemeentes verplichten zich om aan deze grote opdracht invulling te geven door middel van concrete activiteiten, lokaal en regionaal. Voor de gemeente De Bilt speelt dit in het bijzonder, gezien de achterstand wat deze voorzieningen betreft. De komende verwachte bezuinigingen (ravijnjaar) vergroten o.i. juist het risico van vershraling van de sociale basis. Het is de vraag wat er van de onderbouwing in De Bilt gerealiseerd is op 1 januari 2027.

Ons 2de ADVIES is dan ook om voortvarend met deze nog te ontwikkelen voorzieningen aan de slag te gaan en aan de adviesraden te rapporteren over de voortgang.

Alle gemeenten binnen de ZOU regio beschikken over een concept Inkoopkoers. Dat houdt in dat de definitieve nog moet komen. Uitgaand dat deze versie gebaseerd is op 90 % van de definitieve is onze vraag waar de wijzigingen in zullen zitten als de 100% versie ons wordt voorgelegd.

Vraag: Op welk termijn komt de 100% beschikbaar voor de adviesraden? De adviezen zijn daarom adviezen onder voorbehoud.

De inkoopkoers

Allereerst gaan we in op de evaluatie van de voorbije inkoopkoers en het inkoopproces en de gemiste inbreng van cliënten hierbij. Vervolgens bespreken we de noodzaak bij dit nieuwe beleid het cliëntenperspectief en de cliëntenparticipatie een belangrijke rol te geven, net als de rol van onafhankelijke cliëntenondersteuning. Hierna geven we adviezen over de inkoopkoers in ruimere zin.

De inkoopkoers 2020-2025 is door de vijf gemeenten geëvalueerd. Centrale vragen hierbij waren:

- Wat ging er goed deze contractperiode (1 juli 2021 tot nu), wat kunnen we beter doen?
- Wat kunnen we leren van de afgelopen contractperiode?
- Heeft het contract bijgedragen aan de maatschappelijke opgaven?
- De uitkomsten van deze evaluatie moeten input leveren voor een (ver)nieuw(d)e ZOU Inkoopkoers die nog opgesteld moet worden.

In 2019-2021 hebben Bunnik, De Bilt, Utrechtse Heuvelrug, Wijk bij Duurstede en Zeist gezamenlijk een inkoopproces doorlopen. Het hele proces is geëvalueerd. De evaluatie bestond uit een schriftelijke enquête van gecontracteerde aanbieders en mondelinge interviews met bestuurders en ambtenaren. Ook is met enkele niet-gecontracteerde aanbieders gesproken. Bron: Evaluatie Inkoop ambulante hulp Jeugd/WMO en Jeugd-Verblijf in ZOU

We vinden dit een tamelijk eenzijdige evaluatie, waarin het perspectief van cliënten volledig ontbreekt.

Advies 3: neem in een volgende evaluatie van de inkoopkoers WMO/Jeugd ook het cliëntperspectief mee.

In de tekst wordt veel gesproken over cliënten. Welke cliëntengroepen zijn in beeld, wat zijn hun vragen, wensen en behoeften? Welke instroom wordt verwacht om welke doelen te bereiken?

Hoe spelen de regels van de inkoopkoers hierop in zodat de beoogde impact voor burgers/cliënten ook kans van slagen heeft?

Zowel voor de WMO als Jeugd/ouders missen we structurele participatie op cliëntniveau. Het is niet duidelijk wat de genoemde klankbordgroepen hierin gaan betekenen. 'Afspiegeling' van de samenleving is een belangrijk, maar ook een ruim begrip. Verheldering is op z'n plaats.

Advies 4: organiseer participatie op clientniveau en werk mede op basis hiervan beleid voor de inkoopkoers uit. Ga daarbij in op de hierboven gestelde vragen en aandachtspunten.

De Onafhankelijk Client Ondersteuning (OCO) is onderbelicht.

Advies 5: Zorg in iedere gemeente voor een duidelijke rol van de OCO en voor heldere communicatie hierover, opdat cliënten ondersteund kunnen worden bij het vinden van de juiste zorg en/of ondersteuning. Een brede kennis van het sociale domein en van de diversiteit in de leefwereld van de Biltse inwoners is onontbeerlijk.

In de Inkoopkoers wordt gesproken over een 'nieuw stelsel'. Onduidelijk is wat hier mee concreet wordt bedoeld, en wat de consequenties van dit stelsel zijn.

Advies 6: geef concreet aan wat met een nieuw stelsel wordt bedoeld.

Er wordt gestreefd naar een Gemeenschappelijke Regeling (GR)

Advies 7: geef concreet aan op welke termijn dit staat te gebeuren en wat dit voor consequenties heeft.

Het regionale ICM verzorgt de gezamenlijk Inkoop – en contractmanagement van de ZOU-gemeenten. We vragen ons af hoe deze autonome organisatie, zonder formele rechtspositie, afgestemd blijft op wat er op beleidsniveau wordt afgesproken. Voorkomen moet worden dat het ICM zich ontwikkelt tot 'gemeentebestuur voor sociaal beleid' zonder last en ruggespraak.

Advies 8: geef helder de rol van gemeentes als opdrachtgever aan inclusief de bestuurlijke verantwoordelijkheden. Geef ook de wijze van verantwoording van het geleverde aan.

De voorgestelde Inkoopkoers WMO/ Jeugd regio ZOU is nog in conceptvorm. We missen de verdeelsleutel voor de afzonderlijke gemeenten. Er zullen per gemeente accentverschillen zijn.

Advies 9: geef concreet aan hoe de verdeelsleutel uitgewerkt is en wat daarvan voor de inkoopkoers de consequenties zijn m.b.t. de accentverschillen per gemeente.

De genoemde transitie gaat niet vanzelf. Preventie en samenwerking binnen het sociale domein vereisen een solide aanpak met bijpassend investeringsbudget. Ten dele zal incidentele financiering nodig zijn voor de opbouw van voorzieningen en het succesvol ingang zetten van de transitie. Samenwerking is vaak de wens...de praktijk is weerbarstig. Er wordt veel gevraagd van de professionals en organisaties. De financiële onderbouwing ontbreekt vooralsnog.

Advies 10: geef in de financiële onderbouwing ook de verdeelsleutel per gemeente aan als ook het gereserveerde budget voor de transitie.

De inkoopkoers stelt dat iedere individuele zorgvraag een specifiek antwoord nodig is (bijvoorbeeld maatwerk). Ook staat in het document dat het individueel maatwerkbudget verschoven wordt naar (beschikingsvrije) collectieve voorzieningen. Dit is o.i. een tegenstrijdige aanpak.

Maatwerkcontracten worden niet meer afgesloten, tenzij.... Onduidelijk is hoe de inhoudelijke toetsing van 'tenzij' plaatsvindt...

Onduidelijk is ook welke consequenties de nieuwe inkoopkoers heeft voor gebruik maken van een PGB.

Advies 11: Leg vooraf vast waarop beoordeeld wordt en garandeer waar nodig zorg op maat, inclusief een PGB.

De inkoopstrategie voorziet in de keuze per segment voor een overgangsregeling of een harde afsluiting van huidige aanbieders.

Advies 12: garandeer specifieke aandacht voor de cliënten, die bij deze zorgaanbieders zorg krijgen.

In de inkoopkoers wordt gekozen voor vormen van digitale dagbesteding? Wat betekent dat voor cliënten en hun omgeving? Persoonlijk contact is van grote betekenis.

Advies 13: garandeer toegankelijke persoonlijke ontmoetingsvormen van dagbesteding en houd rekening met minder digitaal vaardige cliënten.

De inkoopkoers stelt voor de beschikkingstermijn voor inwoners te beperken, waarbij uitgegaan wordt van een ontwikkelingsperspectief naar 9 maanden tenzij...

Advies 14: stem de beschikkingstermijn af op de zorgvraag van cliënten.

We missen een heldere regeling voor bezwaarprocedures.

Advies 15: completeer de inkoopkoers WMO/Jeugd met een regeling voor bezwaarprocedures voor WMO en voor Jeugdhulp en -zorg.

In De Bilt moet het wijkgericht werken in alle kernen nog verder ontwikkeld worden. Belangrijk is dat sociale teams en CJG in het wijkgericht werken gezamenlijk optrekken voor een integrale contextuele benadering. Hetzelfde geldt voor samenwerking en afstemming met de 0de en 1ste lijn voorzieningen zoals scholen, kinderdagverblijven, consultatiebureaus, huisartsenzorg, wijkverpleging, handhaving en veiligheid.

Advies 16: integreer het werken van Sociale teams en CJG, zodat in alle kernen open brede inloopmogelijkheden gerealiseerd worden, waar burgers van alle leeftijden met vragen en problemen effectief geholpen worden.

Advies 17: werk samen met alle betrokkenen een visie uit over de toegankelijke inrichting van voorliggende voorzieningen in het sociale domein, met aandacht voor preventie, vroegtijdig begeleiden/ ondersteunen. Maak haast met de inrichting van deze voorzieningen en maak hiervoor incidentele en structurele financiering vrij.

Wij hopen u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd over onze zienswijze m.b.t. de nieuwe verordening. Wij zien uw reactie met belangstelling tegemoet.

Met vriendelijke groet.

Paul van Maanen,

Voorzitter Adviesraad Sociaal Domein De Bilt